

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ព្រឹទ្ធសភា
គណៈកម្មការកិច្ចការបរទេស
សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ
និងព័ត៌មាន

សេចក្តីថ្លែងការណ៍
របស់

ប្រធានគណៈកម្មការកិច្ចការបរទេស សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ និងព័ត៌មាន
នៃព្រឹទ្ធសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុងនាមគណៈកម្មការ

គណៈកម្មការកិច្ចការបរទេស សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ និងព័ត៌មាន នៃព្រឹទ្ធសភានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បដិសេធដាច់អហង្គារចំពោះការចោទប្រកាន់ដោយគ្មានមូលដ្ឋាន ធ្វើឡើងដោយគណៈកម្មការប្រឹក្សាយោបល់កិច្ចការបរទេសនៃព្រឹទ្ធសភាថៃ ហើយបញ្ជាក់ជាថ្មីនូវអធិបតេយ្យភាពដែលមិនអាចរំលោភបំពានបានរបស់កម្ពុជាលើទឹកដីរបស់ខ្លួន ដែលត្រូវបានចាក់គ្រឹះយ៉ាងរឹងមាំតាមផ្លូវច្បាប់ដោយសន្តិសញ្ញាអន្តរជាតិជាប្រវត្តិសាស្ត្រ។

ក្នុងនាមជាប្រធានគណៈកម្មការកិច្ចការបរទេស សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ និងព័ត៌មាន ខ្ញុំសូមទាត់ចោលទាំងស្រុងនូវសេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ ឯកឧត្តម សមាជិកព្រឹទ្ធសភា Nophadol In-na ប្រធានគណៈកម្មការប្រឹក្សាយោបល់កិច្ចការបរទេសនៃព្រឹទ្ធសភាថៃ កាលពីថ្ងៃទី២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២៦។ ការបន្តពង្រាយកងទ័ពទៅមុខ និងការឈ្លានពានតាមផ្លូវអាកាសជាបន្តបន្ទាប់ពីសំណាក់ប្រទេសថៃ គឺជាការរំលោភបំពានដោយផ្ទាល់លើច្បាប់អន្តរជាតិ ធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ និងពិធីសារទ្វេភាគីដែលមានស្រាប់។

គណៈកម្មការព្រឹទ្ធសភាកម្ពុជា សូមបដិសេធចំពោះការអះអាងទាំងឡាយរបស់គណៈកម្មការប្រឹក្សាយោបល់នៃព្រឹទ្ធសភាថៃ ដោយផ្តល់ជូននូវទិដ្ឋភាពច្បាប់ និងប្រវត្តិសាស្ត្រយ៉ាងច្បាស់លាស់ ដូចខាងក្រោម៖

១. ការបដិសេធភាពស្របច្បាប់នៃការកាន់កាប់ទឹកដីតាមរយៈ "បទឈប់បាញ់"

- បទឈប់បាញ់មិនផ្តល់អធិបតេយ្យភាពនោះទេ គណៈកម្មការប្រឹក្សាយោបល់នៃព្រឹទ្ធសភាថៃ បានដកស្រង់យ៉ាងមិនសមស្របពីសេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមនៃសម័យប្រជុំពិសេសលើកទី៣ នៃគណៈកម្មាធិការព្រំដែនទូទៅ (GBC) ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៥ ដើម្បីយកមកធ្វើជាលេសដោះសារចំពោះការឈរជើងនាពេលបច្ចុប្បន្នរបស់កងទ័ពថៃ។ តាមការពិត ក្របខ័ណ្ឌបទឈប់បាញ់បណ្តោះអាសន្ន

មិនអាចត្រូវយកមកកេងចំណេញដោយរើសអើង ដើម្បីធ្វើឱ្យការកាន់កាប់ដោយយោធាដោយខុសច្បាប់ទៅជាស្របច្បាប់ បង្កើតសិទ្ធិទឹកដីថ្មី ឬពង្រឹងការបង្កើតស្ថានភាពថ្មីលើដីជាក់ស្តែង (fait accompli) ជាឯកតាភាគី នោះឡើយ។

- ការរំលោភបំពានរបស់ថៃលើក្របខ័ណ្ឌទ្វេភាគី៖ ខ្សែបន្ទាត់ព្រំដែននៅក្នុងតំបន់ដែលមានជម្លោះ ឬតំបន់ដែលមិនទាន់បានវាស់វែង ត្រូវតែដោះស្រាយដាច់ខាតតាមរយៈសន្តិសញ្ញាទ្វេភាគីដែលបានបង្កើតឡើង និងយន្តការការទូតដោយសន្តិវិធី មិនមែនតាមរយៈការរក្សាការឈ្លានពានយោធាទៅមុខនោះទេ។

២. ការលាតត្រដាងនូវនិទានកថាភូតករអំពី "ការបាញ់មុន" និងការវាយប្រហារលើគោលដៅស៊ីវិល

- ការឈ្លានពានដោយគ្មានការបង្កហេតុទាល់តែសោះពីភាគីកម្ពុជា និងការយោសនាអកុសលរបស់ថៃ៖ ថៃនៅតែបន្តការអះអាងដោយគ្មានភស្តុតាងថា កម្ពុជាជាអ្នកផ្តើមជម្លោះព្រំដែនឆ្នាំ២០២៥ ដើម្បីបិទបាំងអំពើឈ្លានពានជាបន្តបន្ទាប់ និងដោយបង្កើតលេសការពារអំពើបង្កហេតុរបស់ខ្លួន។ លើសពីនេះ ថៃបានប្រើប្រាស់បញ្ហាបទល្មើសឆ្លងដែន និង "ការធាបោកតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ" ធ្វើជាលេសភូមិសាស្ត្រនយោបាយ ដើម្បីពង្រាយកម្លាំងយោធា រំលោភបំពានលើដែនអាកាសរបស់កម្ពុជា និងរំលោភបំពានលើទឹកដីអធិបតេយ្យរបស់កម្ពុជា។
- ការអំពាវនាវរបស់កម្ពុជាឱ្យមានការផ្ទៀងផ្ទាត់ឯករាជ្យ៖ កម្ពុជាប្រកាន់ខ្ជាប់នូវការប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងមុតមាំចំពោះច្បាប់មនុស្សធម៌អន្តរជាតិ។ ជាជាងការទទួលយកការអះអាងឯកតាភាគី និងគ្មានភស្តុតាងរបស់ថៃ ដែលដើរតួជាទាំងភាគីជម្លោះផង និងជាចៅក្រមផងនោះ កម្ពុជាអំពាវនាវឱ្យមានការវាយតម្លៃកោសល្យវិច័យដោយឯករាជ្យ និងមានការផ្ទៀងផ្ទាត់ជាអន្តរជាតិ ដើម្បីលាតត្រដាងឱ្យឃើញច្បាស់ថា ភាគីណាជាអ្នកបាញ់មុន និងយកសហគមន៍ស៊ីវិលជាគោលដៅវាយប្រហារ។

៣. ការបង្វែរការប្រឌិតប្រវត្តិសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធនឹងប្រជាពលរដ្ឋកៀសខ្លួន

- ស្ថានភាពស្របច្បាប់ ធៀបនឹងវេហ្សាសាស្ត្រដ៏យោធា៖ ការប៉ុនប៉ងរបស់គណៈកម្មការប្រឹក្សាយោបល់នៃព្រឹទ្ធសភាថៃ ក្នុងការលាបពណ៌ប្រជាពលរដ្ឋស៊ីវិលកម្ពុជាដែលផ្លាស់ទីលំនៅជាង ២០.០០០ នាក់ ដែលតាមនិយមន័យពិតប្រាកដ គឺជាជនកៀសខ្លួនក្នុងស្រុក (IDPs) ថាជា "អ្នកចូលទន្រ្ទាន" ដោយការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យមិនត្រឹមត្រូវពីរលកជនកៀសខ្លួន UNBRO ឆ្នាំ១៩៧៩ គឺជាការបំភាន់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរលើការពិតប្រវត្តិសាស្ត្រ។
- សិទ្ធិក្នុងការវិលត្រឡប់៖ ប្រជាពលរដ្ឋស៊ីវិលទាំងនេះ គឺជាបុគ្គលដែលត្រូវជម្លៀសចេញដោយសារអស្ថិរភាពព្រំដែនក្នុងតំបន់នាពេលថ្មីៗនេះ ដែលជាលទ្ធផលផ្ទាល់ពីសកម្មភាពល្បិចលរបស់យោធាថៃ។ នៅក្រោមច្បាប់អន្តរជាតិ ប្រជាពលរដ្ឋស៊ីវិលទាំងនេះនៅមានសិទ្ធិមិនអាចរំលោភបាន ក្នុងការ

វិលត្រឡប់ទៅកាន់ដីធ្លី និងផ្ទះសម្បែងរបស់ពួកគេវិញដោយសុវត្ថិភាព និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ ដែលផ្ទះសម្បែងជាច្រើនត្រូវបានបំផ្លិចបំផ្លាញ ដោយសារការវាយប្រហារខាងយោធារបស់ថៃ។ ថៃត្រូវតែបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់នូវ "យុទ្ធសាស្ត្រហាន់សាច់ក្រក" (salami-slicing strategy) ដ៏សាហាវរបស់ខ្លួនដែលមានបំណងរំលោភយកដីកម្ពុជាបន្តិចម្តងៗតាមរយៈការល្អិតដោយគ្មានការអនុញ្ញាត និងការបង្ខំឱ្យប្រជាពលរដ្ឋស៊ីវិលផ្លាស់ទីលំនៅ ហើយត្រូវដកកងទ័ពរបស់ខ្លួនចេញទៅវិញ។

៤. ការការពារសិទ្ធិអធិបតេយ្យចំពោះការទូតសកា

- គណនេយ្យភាព ជំនួសឱ្យការបង្ខំឱ្យនៅស្ងៀម៖ ថៃទទួលបានឱ្យកម្ពុជានៅស្ងៀម និងចៀសវាងការធ្វើ "អន្តរជាតិបន្តិយកម្ម" ជម្លោះទ្វេភាគីនេះ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការប្រើប្រាស់វេទិកាសកាតំបន់ និងអន្តរជាតិ គឺជាយន្តការការទូតដោយសន្តិវិធី តម្លាភាព និងស្របច្បាប់។ វាជាកាតព្វកិច្ចរបស់យើងក្នុងការជម្រាបជូនសហគមន៍អន្តរជាតិអំពីតថភាពជាក់ស្តែងនៅនឹងកន្លែងផ្ទាល់។
- សកម្មភាពត្រូវតែស្របនឹងសម្តី៖ ទំនុកចិត្តទ្វេភាគីពិតប្រាកដ មិនអាចកសាងឡើងដោយសម្តីតែម្យ៉ាងបានទេ ខណៈពេលដែលភាគីម្ខាងបកស្រាយក្របខ័ណ្ឌនានាដោយរើសអើង រារាំងនីតិវិធីដែលមិនលំអៀង និងបង្កើនភាពតានតឹងនៅនឹងកន្លែងផ្ទាល់។ សន្តិភាពយូរអង្វែង អាចសម្រេចទៅបាន លុះត្រាតែភាគីថៃបន្តការអំពាវនាវរបស់ខ្លួនឱ្យមានការសន្ទនាជាមួយនឹងការគោរពដាច់ខាតចំពោះច្បាប់អន្តរជាតិ និងព្រំដែនប្រវត្តិសាស្ត្រដែលបានបន្សល់ទុកក្រោមអនុសញ្ញាបារាំង-សៀម ឆ្នាំ១៩០៤ និងសន្ធិសញ្ញាបារាំង-សៀមឆ្នាំ១៩០៧។

កម្ពុជា នៅតែបន្តប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះការដោះស្រាយជម្លោះដោយសន្តិវិធី និងស្ថិរភាពក្នុងតំបន់។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការទូតត្រូវតែផ្អែកលើទំនុកចិត្តទៅវិញទៅមក តម្លាភាព និងការគោរពដាច់ខាតចំពោះសន្ធិសញ្ញាដែលមានស្រាប់។ វាជាកាតព្វកិច្ចរបស់យើងក្នុងការធានាថា អង្គការសកាអន្តរជាតិនានា ទទួលបាននូវរបាយការណ៍ដែលមានមូលដ្ឋានច្បាប់ត្រឹមត្រូវ និងច្បាស់លាស់អំពីការវិវត្តទាំងនេះ ដើម្បីការពារកុំឱ្យព័ត៌មានមិនពិតមកបិទបាំងផ្លូវឆ្ពោះទៅរកដំណោះស្រាយទ្វេភាគី និងសន្តិភាពប្រកបដោយយុត្តិធម៌ និងយូរអង្វែង។

បណ្ឌិត ឈឹម ឃីសាង

ប្រធាន

គណៈកម្មការកិច្ចការបរទេស សហប្រតិបត្តិការ
អន្តរជាតិ និងព័ត៌មាន

ថ្ងៃទី៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២៦